

Català i valencià, un parell fora d'Europa

BERNAT JOAN I MARI

La no oficialitat del català a Europa constitueix l'anomalia jurídica més destacable de la Unió Europea (almenys pel que fa referència a política lingüística): no hi ha cap altra llengua a Europa parlada per més de vuit milions d'habitants, en una àrea on hi habiten onze milions d'uropeus, que no siga plenament oficial de la Unió. Per simple inèrcia, doncs, l'oficialitat del català hauria de caure: si la majoria de llengües oficials es troben per sota del català tant per nombre de parlants com pel que fa referència a la producció literària i cultural, no s'explica que el català continuï fora de l'oficialitat. Així mateix, hi ha uns quants diputats (no gaires, per cert) al Parlament europeu que no poden —no podem— usar la llengua pròpia als plens. Segons un colp d'ull molt ràpid a la llista d'eurodiputats, com a molt suposarien un dos per cent del total de membres de la cambra. D'aquests, emperò, més de dues terceres parts són catalans. No existeix, per tant, un problema que afecti un nombre considerable de diputats amb un nombre considerable de llengües: existeix, ras i clar, l'anomalia extraordinària que suposa la no oficialitat de la llengua dels Països Catalans.

Es poden assajar diverses maneres de fer que una llengua com la catalana quedi fora de l'oficialitat europea: una és la negació pura i dura (tipus governs del Partit Popular, en què semblava que no existia res més que l'Espanya castellanoimperial), i una altra (més subtil, però no per això menys perillosa) és la de l'embolic. Embolica, que fa fort.

Aquesta sembla que serà finalment l'estratègia del partit socialista, actualment al Govern a l'estat espanyol i a la Generalitat de Catalunya. El ministre d'Afers Estrangers del Govern de l'estat, Miguel Ángel Moratinos, va voler refer una mica la penosa impressió que Espanya havia deixat —per als catalans— a la convenció per al Tractat constitucional europeu, en no incloure-hi el català entre la llista de llengües oficials. (Tot siga dit entre parèntesis: ningú s'hauria queixat que Espanya inclogués a la llista de llengües oficials, al costat de l'espanyol, el català; era impossible

“Es poden assajar diverses maneres de fer que una llengua com la catalana quedi fora de l'oficialitat europea: una és la negació pura i dura (tipus governs del Partit Popular, en què semblava que no existia res més que l'Espanya castellanoimperial), i una altra (més subtil, però no per això menys perillosa) és la de l'embolic. Embolica, que fa fort”

d'acceptar, emperò, un nou article sobre llengües amb cooficialitat autonòmica, que a Europa era del tot impossible que ningú pogués entendre ni què significava ni amb quina finalitat l'hi col·locaven els espanyols). Moratinos va voler redreçar l'assumpte proposant l'oficialitat, en el reglament del Parlament (que no vol dir la plena oficialitat al tractat constitucional), del gallec, el basc, el català... i el valencià.

Quant al gallec, el senyor Moratinos s'ho hauria pogut estalviar perfectament, perquè a hores d'ara els diputats gallecs que volen intervenir en la seua llengua ho poden fer sense problemes, perquè existeix traducció simultània del portuguès a la resta de llengües oficials de la Unió Europea. Ens queden, doncs,

el basc i el català. Com que incloure-hi dues llengües hauria estat molt fàcil, el Govern espanyol va preferir embolicar la troca, a veure si eren capaços d'aconseguir no aconseguir-ho.

El català i el valencià, com saben totes les persones amb un mínim de cultura, són la mateixa llengua. Si acceptam la unitat lingüística, si tenim un pèl més de nocions sobre llengua que la blaveria malintencionada o beneita, l'únic problema que se'ns plantejarà serà el del nom. S'ha dit que parlar de català i de valencià es correspon amb les denominacions estatutàries, i que això s'ha de respectar escrupolosament a Europa. No ho puc entendre. Si l'única llengua que l'estat espanyol ha reclamat com a oficial no consta, amb el nom que apareix a Europa, en cap text legal! Ni la constitució espanyola ni cap estatut d'autonomia no en diuen “espanyol”, del castellà! En canvi, el Govern l'ha inclòs com a oficial a Europa amb una denominació que no és constitucional ni estatutària de cap suposada autonomia.

D'altra banda, no hi ha ni un sol cas de llengua europea que hi consti amb dues denominacions. Per embolicar el palanque, hi ha hagut qui ha afirmat que això passa amb la llengua pròpia d'Holanda (que allà en diuen neerlandès) i de Flandes (on en diuen flamenc). Res més inexacte: al Parlament europeu, el neerlandès es diu només neerlandès. I en diuen neerlandès tots els neerlandòfons, ben independentment de si són holandesos o flamencs.

Les dues raons fonamentals de tota la polèmica són ben senzilles: d'una banda, es planteja el reconeixement de quatre llengües en comptes de dues per veure si es complica prou que l'objectiu quedi estroncat; de l'altra, es mira de dividir allò que és una sola cosa per veure si, en comptes de ser reconeguda a Europa, queda aparcada, una vegada més, a la voravia. O a la via morta (on la voldrien tant els carcamals de la caverna dretana com els jacobins de la progressia provinciana).

Bernat Joan i Mari és eurodiputat per ERC